
PFAS – STENA RECYCLINGS POSITION

PFAS är en grupp av tusentals kemiska ämnen. Gemensamt för dem är att de är långlivade och flera är skadliga för människa och miljö. Ämnena har tillverkats och använts sedan 1950-talet, bland annat för att de kan avvisa fett, smuts samt vatten och förekommer i till exempel textil, bilsäten, möbelstoppling, elektronik och teflon. Det är därmed en mycket bred användning av PFAS i olika produkter sedan en lång tid tillbaka.

Det produceras globalt en okänd mängd olika typer av PFAS-föreningar i en sammanlagd skala av tusentals ton varje år, med få eller inga restriktioner för och dessutom utan spårningssystem. Användningen har tills nyligen varit helt oreglerad och ännu idag är det endast ett fåtal ämnen som är förbjudna att användas.

Återvinningsbranschen hanterar de restprodukter som samhället producerar. Ett återvinningsföretag har därmed ingen möjlighet att välja vilka ämnen som kommer att hanteras på anläggningen. Som konstaterats har användningen av PFAS-ämnen varit mycket omfattande under lång tid utan att riskerna med ämnena har varit kända. Den PFAS som idag på olika sätt har spridits och sprids i vår omgivning är därför ett samhällsproblem som många aktörer har ett ansvar i.

Stena Recycling använder inte PFAS som tillsats i någon av sina processer, men det utbredda användandet av PFAS i samhällets olika produkter gör att ämnena samlas på våra anläggningar och återfinns både i lakvattnet från våra deponier och i dagvattnet på våra mottagningsanläggningar.

Det är idag tekniskt omöjligt att mäta PFAS-nivåer på de miljontals ton inkommande material som varje år återvinns då ämnena används i mycket små mängder, ofta i enskilda komponenter i ett avfall. Olika avfall kan innehålla olika koncentrationer och olika sammansättning av PFAS-ämnen med mycket varierande kemiska egenskaper och även varierande risker för omgivningen. *Det är därför en stor utmaning att identifiera en enda lösning som kan hantera alla olika typer av PFAS som idag innefattas av en mycket bred definition.*

Kort- och långsiktiga åtgärder ur ett Stena-perspektiv

Utsläpp av PFAS-ämnen är ett akut problem som kräver effektiva åtgärder nu, men problemet kan inte lösas utan att man samtidigt genomför långsiktiga åtgärder som minimerar PFAS-användningen i samhället.

Stena vill ta aktiv del i samhällets utfasning och sanering av PFAS genom att delta i forskning som syftar till att hitta och förbättra reningsmetoder, stödja framtagandet av alternativ till PFAS och genom dialog med våra tillsynsmyndigheter arbeta för att minimera utsläpp av PFAS-innehållande vatten från våra anläggningar.

Kortsiktiga åtgärder

- Myndigheterna bör omgående ställa krav på producenter om att ta sitt ansvar för att informera om vilka av deras produkter som innehåller PFAS-ämnen
- Producenter och myndigheter, som har kunskapen om dessa ämnen, bör omgående arbeta utifrån en riskbaserad process och utreda vilka PFAS-ämnen som det i första hand är viktigt att åtgärda

- Det är i nuläget inte ekonomiskt möjligt, då tekniken inte finns fullt ut, att rena allt utgående vatten från PFAS-ämnen på en återvinningsanläggning. Återvinningsföretagen behöver därför vägledning kring vad som är absolut nödvändigt att åtgärda i ett första steg

Stena arbetar aktivt tillsammans med flera ledande leverantörer av reningsteknik för PFAS för att kartlägga möjligheter och begränsningar, bygga kompetens och driva utvecklingen framåt.

Långsiktiga åtgärder

- Stena Recycling anser att användandet av PFAS i nya produkter skall reduceras kraftigt och begränsas till applikationer där PFAS-unika egenskaper inte går att ersätta med annan teknologi. Dessa applikationer bör omfattas av ett utökat producentansvar och tydligt märkas så att varorna efter att de tjänat ut kan hanteras separat i avfallsflödet
- PFAS i avfallsledet kan inte isoleras från det faktum att detta endast är en del i det samhällsproblem som den massiva användningen av dessa ämnen utgör. Det innebär att kravet på att utreda vilka källorna till PFAS är och hur dessa på bästa sätt skall hanteras, samt hur historiska föroreningar skall åtgärdas, kan inte enbart ligga på återvinningsföretagen. Detta måste vara ett delat ansvar med producenterna som satt produkterna på marknaden och myndigheterna som tillåtit användningen av ämnena

Stena deltar i projektet POPFREE Industry som är ett konsortium av företag, universitet och forskningsinstitut med syfte att identifiera och implementera alternativ till PFAS.

Det viktiga nu är att minska påverkan från PFAS-ämnen så mycket det går men samtidigt inse att det kommer att ta tid att nå den hållbara lösning som vi alla strävar efter.